

สก๊อป หน้า 1

ในช่วงนี้เห็นข่าว บทความ บทบรรณาธิการ สรรเสริญคุณงามความดีของนายแพทย์วิฑิต อรรถเวชกุล อดีตผู้อำนวยการโรงพยาบาลบ้านแพ้วและอดีตผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม หมดๆ ออกขรมไป

ทำให้นึกถึงคำของคนโบราณที่ว่า...“ไม้ที่มีความหอมอยู่ในตัว...ยิ่งถูกทุบกี้กลิ่นหอมยิ่งขจรขจาย”

“คุณหมอวิฑิตจะมีคุณงามความดีอะไรอยู่ในตัว ก็มีอยู่นานแล้ว มีอยู่อย่างเงียบๆ แต่เมื่อถูกลงโทษที่หลายคนมีข้อกังขาในความเป็นธรรม คุณงามความดีของคุณหมอวิฑิตจึงถูกหยิบยกขึ้นมาสรรเสริญให้เป็นที่ปรากฏแก่คนทั่วไป ต้องถือเป็นการอะไรชีวิตอย่างหนึ่ง”

ย้ายมาที่อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เมื่อก่อนเวลาผู้คนเจ็บป่วยต้องไปหาบริการไกลบ้านลำบากมาก ขนาดคุณหมอประจำอยู่ที่โรงพยาบาลศิริราชยังได้รับการฝากคนไข้จากท่านพระครูสาครสังวรกิจ เจ้าอาวาสวัดกษัตริย์ศรียศ อำเภอบ้านแพ้ว พระนักพัฒนาที่มีชื่อเสียงโด่งดังในสมัยนั้นอยู่หลายครั้ง

ต่อมาเมื่อนายแพทย์วิฑิตเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลบ้านแพ้ว ได้พัฒนาโรงพยาบาลบ้านแพ้วจนสามารถให้บริการทุกชนิด จนคนบ้านแพ้วที่มีที่พึ่งใกล้บ้าน มีความสุขมาก โรงพยาบาลมีชื่อเสียงมากในการทำงานร่วมกับผู้นำชุมชน ผู้นำชุมชนได้เข้ามาสนับสนุนโรงพยาบาลด้วยประการต่างๆ

รวมทั้งไปรณรงค์หาเงินบริจาคมาสร้างตึกให้โรงพยาบาล บ้านแพ้ว ผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร โรงพยาบาลด้วย ประธานผู้นำชุมชนก็ไม่ใช่ว่าใครอื่นไกลเลย คือ อดีตพระครูสาครสังวรกิจ นั่นเอง... ในนามของอาจารย์ชูป กล้วยฉาบ

“ผู้สูงอายุไม่เหมาะที่จะมารับบริการที่โรงพยาบาล โรงพยาบาลบ้านแพ้วก็จัดให้มีพยาบาลเยี่ยมบ้านไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน...ผู้ป่วยต่อกระงกมีจำนวนมาก นายแพทย์วิฑิตคำนวณดูแล้วว่าการผ่าตัดต่อกระงกทั่วประเทศในแต่ละปีมีจำนวนน้อยกว่าคนเป็นต่อกระงกใหม่ในแต่ละปี... ซึ่งหมายถึงผู้ป่วยต่อกระงกที่ยังไม่ได้รับการผ่าตัดจะสะสมมากขึ้นทุกปี โรงพยาบาลบ้านแพ้วจึงจัดให้มีรถผ่าตัดต่อกระงกเคลื่อนที่หลายคันไปให้บริการทั่วประเทศ โดยมีจักษุแพทย์อาสาสมัคร”

มักกล่าวกันว่า โรงพยาบาลของรัฐไม่สามารถดึงดูดแพทย์ไว้ได้ แพทย์ลาออกไปอยู่โรงพยาบาลเอกชนกันมาก แต่ที่โรงพยาบาลบ้านแพ้วกลับตรงกันข้าม โรงพยาบาลบ้านแพ้วเป็นโรงพยาบาลของรัฐ แต่ได้รับอนุมัติให้ทดลองบริหารจัดการอย่างเป็นอิสระ

ปรากฏว่า...แพทย์ลาออกจากโรงพยาบาลเอกชน มาทำงานในโรงพยาบาลบ้านแพ้วมากขึ้น

“แสดงว่าเงินไม่ใช่แรงจูงใจอย่างเดียว เสรีภาพและความคล่องตัว ก็เป็นสิ่งสำคัญ ระบบราชการเป็นระบบการควบคุม ไม่ใช่ระบบการพัฒนา เต็มไปด้วยกฎระเบียบข้อบังคับที่ตายตัวและรวมศูนย์อำนาจ ทำให้คนที่อยากริเริ่มทำอะไรด้วยตัวเองอดหนาระอาใจ เบื่อหน่ายที่อดอวยไปตามๆกัน”

โรงพยาบาลบ้านแพ้วเป็นโรงพยาบาลสาธิตในการกระจายอำนาจ ในการบริหารจัดการไปที่โรงพยาบาล เมื่อนายแพทย์วิฑิตทำได้ดี ไม่ปรากฏว่าได้เอาตัวอย่างสาธิตไปขยายการปฏิบัติ ถ้ามีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปสู่หน่วยปฏิบัติ และกระทรวงสาธารณสุขปรับตัวไปทำนโยบาย จะทำให้ทำงานดีๆได้มากและลดความขัดแย้งลง...

โรงพยาบาลของรัฐไม่สามารถดึงดูดแพทย์ ไว้ได้แพทย์ลาออกไปอยู่โรงพยาบาลเอกชนกัน มากแต่ที่โรงพยาบาลบ้านแพ้วกลับตรงกันข้าม โรงพยาบาลบ้านแพ้วเป็นโรงพยาบาลของรัฐ แต่ได้รับอนุมัติให้ทดลองบริหารจัดการอย่างเป็น อิสระ ปรากฏว่า...แพทย์ลาออกจาก โรงพยาบาล เอกชน มาทำงานในโรงพยาบาลบ้านแพ้ว

“การรวมศูนย์อำนาจนำไปสู่ความขัดแย้งเสมอ” ศ.นพ.ประเวศ ว่าถึงตรงนี้... ด้วยความสามารถ นายแพทย์วิทิตจึงได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม “ระบบยา” ...เป็นระบบที่ซับซ้อนยากที่สาธารณชนจะเข้าใจ เมื่อไม่เข้าใจก็จะตกอยู่ในความมืดในความมืดจะมีความไม่ถูกต้องซ่อนตัวอยู่และทำร้ายสังคม

ในกรณียาคือ ประชาชนต้องจ่ายค่ายาแพงเกินความจำเป็นและผู้ป่วยอาจเข้าไม่ถึงยาที่จำเป็นทำให้เป็นอันตรายต่อชีวิต ประเทศต้องมีค่าใช้จ่ายโดยรวมสูงเกิน องค์การเภสัชกรรมเป็นรัฐวิสาหกิจของกระทรวงสาธารณสุข ตามประสารัฐวิสาหกิจการบริหารจัดการมักไม่มีประสิทธิภาพย้อนหลังไปนานปลัดกระทรวงมักตั้งคนที่ถูกใจมาเป็นผู้อำนวยการองค์การเภสัช... องค์การเคยไปตั้งบริษัทเอกชนก็ประสบการขาดทุนเพราะไม่ชำนาญเชิงการจัดการ

ดร.กฤษณา ไกรสินธุ์ ที่รู้จักกันในนาม “เภสัชกรยิปซี” ผู้ได้รับรางวัลแมกไซไซ เคยเป็นผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาขององค์การเภสัชกรรม มีความขยันขันแข็ง และเห็นช่องทางที่จะทำวิจัยพัฒนายาขึ้นใช้เองในประเทศเป็นอันมากเกิดความท้อถอยเพราะไม่ได้รับการสนับสนุน จึงขอลาออกไปและไปช่วยประเทศที่ยากจนในแอฟริกาขณะนี้ เป็นคณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

เมื่อหมอวิทิตมาเป็นผู้อำนวยการ ได้พยายามผลิตยา... ตรีงราคา ยาที่จำเป็น เช่น ผลิตยารักษาโรคเอดส์และขายด้วยราคาถูก ทำให้ช่วยรักษาชีวิตผู้ป่วยที่ยากจนเป็นจำนวนมาก ประเทศไทยมีผู้ป่วยโรคธาลัสซีเมียจำนวนมาก โรคนี้จะสะสมเหล็กไว้ในร่างกายปริมาณมาก และเป็นเหตุให้ตาย

ยาขับเหล็กที่ซื้อจากต่างประเทศมีราคาแพงมาก คนจนไม่มีทางเข้าถึงยานี้ องค์การเภสัชกรรมได้วิจัยและผลิตยาขับเหล็กที่เรียกว่า L1 ขึ้นมาได้เองและหมอวิทิตให้ขายด้วยราคาถูกมาก ทำให้ผู้ป่วยธาลัสซีเมียในประเทศไทยเข้าถึงยานี้กันอย่างถ้วนหน้า ยาตัวเดียวกันในชื่อทางการค้ากับชื่อสามัญ ราคาต่างกันมาก เป็นหลายสิบเท่าหรือแม้ร้อยเท่า เช่น โรคซึมเศร้าในชื่อทางการค้าเม็ดละกว่า 40 บาท แต่ตัวยาอย่างเดียวกันที่องค์การเภสัชผลิตในชื่อสามัญ สามารถถกราคาลงมาเหลือเม็ดละ 1-2 บาทเท่านั้น และรับประทานเพียงวันละ 1 เม็ด

“แม้มุ่งรักษาผลประโยชน์ของคนจน ระหว่างหมอวิทิตเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นจากปีละสี่พันล้านบาท... เป็นหมื่นกว่าล้านบาท หากองค์การเภสัชกรรมทำงานได้ดี คนจนได้ประโยชน์แต่ภาคธุรกิจยาเสียประโยชน์ แต่จริงๆ แล้วก็เป็นส่วนน้อยของยอดขายและยอดกำไรทั้งหมดของภาคธุรกิจเอกชนเท่านั้น”

กรณีเฉพาะหน้าเรื่องปลัดนายแพทย์วิทิต ศ.นพ.ประเวศ บอกว่า ไม่มีหลักฐานข้อเท็จจริงที่จะให้ความเห็นที่เป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายได้ จึงกล่าวเฉพาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณงามความดีของคุณหมอวิทิต เพื่อให้กำลังใจแก่คนที่ตั้งใจทำดีเพื่อชาติ เพื่อประชาชนเป็นการทั่วไปไม่ให้เสียกำลังใจ

“ไม่หอมยิ่งทุบความหอมยิ่งขจรขยาย ทำให้สังคมเห็นคุณค่าและสามารถทำประโยชน์ที่ใหญ่ยิ่งขึ้น ระบบสุขภาพที่เอาประโยชน์ของประชาชนเป็นตัวตั้ง ... ที่ไม่ใช่การเอาอำนาจเป็นตัวตั้ง หรือเอาผลกำไรเป็นตัวตั้ง ยังต้องก้าวอีกยาวไกล”

ไม่ว่าจะเป็นอำนาจอันเกรียงไกรของเจงกิสข่าน จินชี่ฮ่องเต้ หรือของฮิตเลอร์ สตาลิน หรือผู้ใดอื่น ล้วนไม่จริงยั่งยืน... มีแต่ความดีต่อประเทศชาติ ประชาชน เท่านั้นที่ประดับโลกให้งดงาม คนที่ประกอบคุณงามความดีมีเป็นอันมาก ถ้านำเรื่องราวดี ๆ มาสื่อสารให้รู้กันอย่างกว้างขวาง แผ่นดินก็จะมีพลัง

ในที่สุดพลังพลเมืองที่รู้เท่าทันเท่านั้นที่จะกำกับให้เกิดความถูกต้องเป็นธรรมในบ้านเมือง.